

Z historie románského kostela Sv. Jakuba Většího ve Vroutku

/od výstavby přes pozdější stavební zásahy do současnosti/

1.čtvrtina Výstavba kostela. /přesnější datum zahájení nebo dokon-
13.století čení stavby není známo/

Stavebníkem a majitelem byl s největší pravděpodobností Kojata z Hněvína Mostu /také z Oseka/, velmož z tehdy předního šlechtického rodu Hřabišiců, s jehož osobou je spojena první písemná zmínka o Vroutku /jeho testament z roku 1227/.

Kostel byl postaven v čistém pozdně románském slohu. Jde o typický venkovský emporový/tribunový/jednolodní kostelík, sloužící především potřebám rodiny feudála. Estetický účinek stavby je umocněn použitím dvojího materiálu. Profilovaný sokl, obíhající patu kostela, hlavní římsa lodi, obloučkový vlys v podřímsí lodi a apsidy, liseny, ostění oken, severní portál a některé architektonické prvky v interiéru byly zhotoveny z bílého pískovce, kvádrový obklad stěn lodi, apsidy i věže z červeného pískovce. Z toho lze usoudit, že i v interiéru bylo zdívo původně bez omítky, vyznačovalo se však vysokou úrovní kamenické práce.

Zdí celé stavby jsou masivní, jak je u románských staveb příznačné. Zvláště nápadné je to především u věže, která zřejmě plnila v době nebezpečí i funkci pevnosti, v níž nalézali obránci přilehlé tvrze poslední útočiště.

Kostel a obydlí feudála byly patrně vzájemně propojeny visutou lávkou a tvořily opevněný celek. Zbytek základového zdiva obytné stavby byl odkryt při archeologickém výzkumu v roce 1973. Zbytky obranného valu a příkopu byly podle některých pramenů patrné ještě na počátku 19. století a byly odstraněny teprve při výstavbě silnice Žatec-Lubenec v letech 1816-1820.

Bezprostřední okolí kostela sloužilo jako pohřebiště možná již dlouho před postavením kostela.

/Rozměry stavby a další technické údaje jsou uvedeny v obrazové části tohoto materiálu./

1441

Vroutecká tvrz byla přepadena Žateckými, posádka Jakoubka z Vřesovic pobita, tvrz a kostel sv. Jakuba vypáleny a pobořeny.

Z chrámové lodi zůstaly zřejmě jen holé stěny s rozvalenou hlavní římsou a zhrouceným východním štítem. U věže byla zničena střecha a pobořena zhruba horní třetina zdiva.

Stručně k příčinám této události:

Do roku 1420 byl Vroutek majetkem benediktinského kláštera v Postoloprtech. Po vypálení tohoto kláštera v témže roce žateckými husity se Vroutku zmocnilo město Žatec. Po porážce husitských vojsk u Lipan v roce 1434 si Vroutek zabral bývalý husitský hejtman Jakoubek z Vřesovic, který přešel na stranu císaře Zikmunda a později byl ve službách císaře Albrechta Habsburského. V roce 1438 v bitvě u Želenic dokonce velel německé jízdě a zasloužil